

Bruxelles, 26. svibnja 2015.
(OR. en)

9242/15

DEVGEN 82
SOC 348
ACP 86
ONU 71
RELEX 427

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Zaključci Vijeća o rodu u okviru razvoja

Vijeće je na sastanku 26. svibnja 2015. usvojilo zaključke Vijeća navedene u prilogu ovoj napomeni.

Zaključci Vijeća o rodu u okviru razvoja

1. Godina 2015. ključna je za ravnopravnost spolova, ljudska prava i jačanje položaja žena i djevojčica u globalnom kontekstu s obzirom na međudržavne pregovore o planu razvoja za razdoblje nakon 2015. godine. U tom se kontekstu poseban naglasak mora staviti na promicanje i ostvarivanje prava žena i djevojčica, posebice s obzirom na obilježavanje 15. obljetnice Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti te 20. obljetnice donošenja Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje. Vijeće ponovno potvrđuje svoju predanost provedbi Pekinške platforme za djelovanje, Akcijskog programa iz Kaira te ishoda njihovih revizijskih konferencija, kao i ispunjavanju obveza u okviru Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena. Nadalje, Vijeće pozdravlja političku deklaraciju donesenu na 59. zasjedanju Komisije o položaju žena i pozive na potpuno i ravnopravno ostvarenje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda žena i djevojčica te ostvarenje ravnopravnosti spolova i jačanja položaja žena i djevojčica tijekom njihova čitavog života.
2. Konferencija na visokoj razini pod naslovom „Jačanje položaja žena i održivi razvoj” koju je predsjedništvo Vijeća Europske unije priredilo u Rigi 2. ožujka 2015. povodom Europske godine razvoja bila je prilika za obnovu političkog zamaha i ponovnu potvrdu snažne predanosti EU-a ravnopravnosti spolova, socijalnoj pravdi, nediskriminaciji i ljudskim pravima.

3. EU i njegove države članice i dalje su predane promicanju, zaštiti i ostvarenju ljudskih prava za sve. Vijeće pozdravlja vodeću ulogu koju EU i njegove države članice imaju u podupiranju međunarodnih inicijativa za promicanje prava žena i djevojčica, ravnopravnosti spolova i jačanja položaja žena i djevojčica te poziva na trajnu suradnju i koordinaciju s tijelima UN-a, posebice tijelom *UN Women*, kao i s drugim relevantnim međunarodnim forumima i akterima. Ženske organizacije ključni su partneri EU-a s obzirom na puno ostvarenje prava žena i djevojčica, ravnopravnost spolova i jačanje položaja žena i djevojčica.
4. Vijeće naglašava potrebu za ambicioznim i transformacijskim pristupom kako bi se radilo na temeljnim uzrocima neravnopravnosti spolova, diskriminacije i nasilja nad ženama i djevojčicama te s njima povezanim faktorima rizika. Vijeće ponavlja da prava žena i djevojčica, ravnopravnost spolova i jačanje položaja žena i djevojčica moraju biti u središtu plana za razdoblje nakon 2015. i kao samostalan cilj i kao međusektorsko pitanje koje bi trebalo ugraditi u podciljeve i pokazatelje svih ciljeva održivog razvoja. Oni bi također trebali biti neophodan element financijskih i nefinancijskih sredstava provedbe te mehanizama za preispitivanje, praćenje i odgovornost plana za razdoblje nakon 2015. godine. Vijeće dodatno naglašava važnost usklađivanja s financiranjem razvoja, posebno s obzirom na nadolazeću treću Međunarodnu konferenciju o financiranju razvoja u Adis Abebi u srpnju 2015.
5. Vijeće ističe da je ravnopravnost spolova istovremeno i cilj sama po sebi i sredstvo za ostvarivanje održivog razvoja te naglašava da ambiciozni ciljevi u području prava žena i djevojčica, ravnopravnosti spolova i jačanja položaja žena i djevojčica trebaju biti popraćeni odgovarajućim financijskim i nefinancijskim sredstvima provedbe te snažnom političkom predanošću svih aktera na svim razinama. Potrebno je realizirati rodno osvješćivanje politika te konkretne mjere u svrhu provedbe i poboljšanja politika, programa i propisa kojima se uzima u obzir rodna perspektiva, uključujući rodno osjetljivo proračunsko planiranje kojim se umanjuju nejednakosti.

6. Vijeće naglašava da su prava žena i djevojčica, ravnopravnost spolova i jačanje položaja žena i djevojčica i dalje politički prioritet u vanjskom djelovanju EU-a i razvojnoj suradnji te da bi ih trebalo ojačati i uskladiti u svim područjima, bez iznimaka. Vijeće podsjeća na važnost usvajanja integriranog trokrakog pristupa kojim se rodno osviještena politika djelotvorno uključuje u sve faze razvojnih politika i programa EU-a, postupke zajedničkog programiranja, djelovanja prilagođena spolu te političke dijaloge i dijaloge o politikama sa svim zemljama partnerima.
7. Vijeće ističe važnost osiguravanja usklađenosti između unutarnje i vanjske politike EU-a na svim razinama u jamčenju ostvarivanja prava žena i djevojčica te skupina poput zajednice LGBTI. Vijeće posebno ponavlja da treba osigurati usklađenost politika s ciljem razvoja i dosljednosti između sljedećeg Akcijskog plana za ljudska prava i demokraciju, plana koji će uslijediti nakon postojećeg Akcijskog plana EU-a za ravnopravnost spolova i jačanje položaja žena u okviru razvoja, sveobuhvatnog pristupa provedbi rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 1325 i 1820 u EU-u, nove političke strategije za ravnopravnost spolova u EU-u nakon 2015. te preispitivanja strategije Europa 2020. u sredini programskog razdoblja.
8. Vijeće ponovno potvrđuje predanost EU-a i njegovih država članica uklanjanju svih oblika diskriminacije žena i djevojčica, među ostalim ukidanjem diskriminatornih zakona, politika, normi i postupaka kojima se ograničava puno političko, gospodarsko i socijalno sudjelovanje žena i njihov utjecaj na svim razinama društva. Posebnu bi pozornost također trebalo posvetiti višestrukoj diskriminaciji žena i djevojčica te njihovoj marginalizaciji.
9. Vijeće ponovno naglašava važnost potpune provedbe smjernica EU-a o nasilju nad ženama i djevojčicama i borbe protiv svih oblika njihove diskriminacije. EU i njegove države članice predane su sprečavanju i uklanjanju svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama u javnoj i privatnoj sferi, što uključuje trgovanje ljudima, nasilje u obitelji, štetne prakse poput sakaćenja/rezanja ženskih spolnih organa te dječje, rane i prisilne brakove. Posebnu bi pozornost trebalo posvetiti rodno uvjetovanom nasilju tijekom sukoba i nakon njih, među ostalim seksualnom nasilju.

10. Vijeće ostaje predano promicanju, zaštiti i ostvarivanju svih ljudskih prava te potpunoj i djelotvornoj provedbi Pekinške platforme za djelovanje, programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju (ICPD) i ishoda njihovih revizijskih konferencija te u tom kontekstu ostaje predano spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima. S obzirom na to, Vijeće ponovno potvrđuje predanost EU-a promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanim s vlastitom spolnošću te spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravo da o njima odlučuje slobodno i odgovorno, bez diskriminacije, prisile ili nasilja. Vijeće nadalje naglašava potrebu za univerzalnim pristupom kvalitetnim, cijenom prihvatljivim i sveobuhvatnim informacijama o spolnom i reproduktivnom zdravlju, obrazovanju o njemu, što uključuje sveobuhvatni spolni odgoj, te uslugama zdravstvene skrbi. Vijeće poziva sve institucije EU-a da nastave raditi na tim pitanjima u skladu s načelima usklađenosti politike u interesu razvoja. Vijeće naglašava da je važno unaprijediti razumijevanje sastavnica i elemenata koji se odnose na seksualno i reproduktivno zdravlje i prava u okviru razvojne politike EU-a te poziva Komisiju da o tome podnese izvješće Vijeću u roku od jedne godine.
11. EU prepoznaje povezanost mira, sigurnosti, razvoja i ravnopravnosti spolova, kao i ulogu žena u sprečavanju i rješavanju sukoba, mirovnim pregovorima, posredovanju i izgradnji mira. EU je predan povećanju sudjelovanja žena u mirovnim pregovorima i izgradnji mira, posebno podupiranjem uloge civilnog društva i organizacija žena na lokalnoj razini.

12. Vijeće ponavlja snažnu predanost EU-a potpunoj provedbi Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 i poziva na ambiciozan ishod preispitivanja rezolucije na visokoj razini u listopadu 2015. Vijeće ističe da treba poduzeti daljnje mjere s ciljem ugrađivanja rodne perspektive u sve faze, elemente i instrumente plana EU-a za mir i sigurnost te povećati stručnost i resurse u misijama i operacijama koje se poduzimaju u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) te potiče praćenje uspješnosti putem kvantitativnih i kvalitativnih referentnih vrijednosti i ciljeva. Vijeće pozdravlja namjeru VP-a/PP-a u nadolazećem pregledu ESVD-a da ustanovi funkciju visoke razine posvećenu Rezoluciji Vijeća sigurnosti 1325 i pitanjima povezanim s rodom.
13. Vijeće prepoznaje da opseg globalne nesigurnosti u vezi s hranom i prehranom, kao i posljedice prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem nesrazmjerno pogađaju žene i djevojčice. Vijeće ističe važnost posvećivanja zaslužene pozornosti navedenim učincima u odgovorima EU-a na humanitarne krize, ali i u široj razvojnoj politici i programiranju, među ostalim u smanjenju rizika od katastrofa. Vijeće također prepoznaje središnju ulogu koju žene imaju u proizvodnji hrane, posebno u ulozi malih poljoprivrednika.
14. Vijeće naglašava važnost usvajanja cjelovitog i uključivog pristupa promicanju prava žena i djevojčica, ravnopravnosti spolova i jačanju položaja žena i djevojčica u svim sferama društva i za vrijeme njihova čitavog života, gradeći na višestranim partnerstvima s privatnim i javim akterima, među ostalim organizacijama civilnog društva, borcima za ljudska prava, strukovnim udrugama, privatnim sektorom i akademskom zajednicom.
15. Vijeće ističe važnost promicanja punog sudjelovanja žena i njihova obnašanja vodećih uloga na svim razinama odlučivanja u političkom, gospodarskom, javnom i privatnom životu. Vijeće naglašava potrebu za promicanjem i zaštitom prostora za kolektivno djelovanje i rad civilnog društva, među ostalim nevladinih organizacija, organizacija žena i organizacija u zajednici, kako bi se lobiralo za prava žena, unapređenje i promicanje ravnopravnosti spolova te jačanje položaja žena i djevojčica te navedena pitanja zagovaralo.

16. Vijeće naglašava važnost ulaganja kojima se ženama i djevojčicama omogućuje i osigurava pristup pravednom i kvalitetnom primarnom, sekundarnom i tercijarnom obrazovanju te stjecanje takvog obrazovanja u sigurnom, pravednom i rodno transformacijskom okruženju za učenje, kao i pristup tehničkom i strukovnom osposobljavanju i prilikama za cjeloživotno učenje.
17. Nadalje, Vijeće ističe da je važno ženama i djevojčicama osigurati dostatan i učinkovit pristup drugim kvalitetnim osnovnim uslugama, među ostalim uslugama koje uključuju zdravstvenu skrb i povezane su sa sveobuhvatnim sprečavanjem HIV-a/AIDS-a, liječenjem, skrbi i potporom, kao i pristup čistoj vodi i odgovarajućim sanitarnim uslugama.
18. Vijeće prepoznaje da je jačanje gospodarskog položaja žena cilj samo po sebi, ali i preduvjet za ostvarenje održivog i uključivog rasta. Vijeće naglašava ključnu ulogu koju privatni sektor ima u tome da ženama pruži financijsku potporu te prilike za osposobljavanje i zapošljavanje, kao i u promicanju društvene odgovornosti poduzeća kojom se uzima u obzir rodna perspektiva. Vijeće ističe da treba stvoriti okružje koje pruža potporu, posebno uklanjanjem društvenih i pravnih prepreka na koje žene nailaze u pristupu proizvodnim sredstvima, među ostalim zemljištu i drugim prirodnim i gospodarskim resursima, promicanjem financijskog uključivanja, dostatnih i dostupnih sustava socijalne zaštite za žene svih dobnih skupina te pristojnih radnih standarda, uključujući jednaku plaću za jednak rad. Nadalje, Vijeće naglašava važnost podupiranja poduzetništva žena, među ostalim putem uključivih financijskih usluga i usluga za razvoj poslovanja te prostora i osposobljavanja, kao i upotrebom potpornih tehnologija, primjerice informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT).
19. Vijeće ističe potrebu za uključivanjem muškaraca i dječaka i promicanjem njihova aktivnog sudjelovanja i odgovornosti u podupiranju promjene ponašanja, promjeni diskriminatornih društvenih normi te borbi protiv rodni stereotipa. Vijeće posebno ističe da je potrebno postići bolje priznavanje i ravnopravnu raspodjelu poslova neplaćene skrbi i kućanskih poslova između žena i muškaraca te ravnopravno odlučivanje u kućanstvima. U vezi s navedenim Vijeće upućuje i na relevantne konvencije Međunarodne organizacije rada¹.

¹ Konvencije Međunarodne organizacije rada br. 100, 111, 183 i 189.

20. Vijeće naglašava da je potrebno nastaviti pojačavati rad na ravnopravnosti spolova i jačanju položaja žena i djevojčica u svim područjima održivog razvoja, između ostalog u područjima klimatskih promjena, makroekonomske politike, tržišta rada, razvoja privatnog sektora, trgovine, sredstava za život, poljoprivrede, energetike, prometa, infrastrukture i urbanog razvoja.
21. Vijeće prima na znanje četvrto izvješće o provedbi Akcijskog plana EU-a za ravnopravnost spolova i jačanje položaja žena u okviru razvoja za razdoblje od 2010. do 2015.², koje obuhvaća razdoblje od srpnja 2013. do lipnja 2014. EU pozdravlja napredak ostvaren u područjima poput političkog dijaloga, koordinacije i partnerstava te snažan stav EU-a o planu za razdoblje nakon 2015. Međutim, Vijeće izražava zabrinutost zbog vrlo spore i nepotpune provedbe navedenog Akcijskog plana te nedostatka napretka u pitanjima poput rodne analize, statističkih podataka, praćenja, financijskog praćenja, izvedbe i učinka. Vijeće poziva Komisiju da provede preporuke iz izvješća i sa zanimanjem očekuje završno izvješće o provedbi postojećeg Akcijskog plana za ravnopravnost spolova.
22. Vijeće također pozdravlja izvješće o procjeni potpore EU-a ravnopravnosti spolova i jačanju položaja žena u zemljama partnerima za razdoblje od 2007. do 2013. Vijeće prima na znanje njegove nalaze i zaključke te poziva Komisiju i ESVD da provedu njegove glavne preporuke, posebno u planu koji će uslijediti nakon postojećeg Akcijskog plana za ravnopravnost spolova, počevši od potpunog odgovora u pogledu upravljanja. Vijeće zabrinjavaju rezultati većine delegacija EU-a koje ne vode dovoljno računa o ravnopravnosti spolova, primjerice time što ne provode obvezne procjene ravnopravnosti spolova u sklopu praćenja usmjerenog na rezultate.

² Dok. ST 5732/15.

23. Vijeće poziva Komisiju i ESVD na obnovu predanosti i preuzimanje vodstva u pogledu želje EU-a da ostvari ravnopravnost spolova i jačanje položaja žena i djevojčica. Vijeće ističe da rodna pitanja treba učiniti prioritetom, da treba poticati najbolje prakse, ojačati odgovornost i transparentnost te osigurati da se sve odluke u sklopu programiranja temelje na činjenicama i da budu povezane s rezultatima. Vijeće posebno poziva Komisiju i ESVD da poduzmu znatnije mjere za jačanje uloge i odgovornosti delegacija EU-a te da utvrde prioritete i ulažu u visokokvalitetnu rodnu analizu kao temelj za nacionalne strategije, programiranje te politički dijalog i dijalog o politikama.
24. Vijeće naglašava važnost strateškog praćenja, procjene te daljnjeg postupanja, kao i potrebu da se izvještavanje osnaži i učini jasnijim, među ostalim statističkim podacima, mehanizmima odgovornosti i reakcijama upravljačkih struktura s ciljem ostvarivanja rezultata. Vijeće posebno ističe da je potrebno definirati jasne ciljeve i smislene pokazatelje, koji se mjere podacima iskazanima po spolu, dobi i drugim čimbenicima, kao i poboljšati praćenje proračunskih sredstava i rashoda te mjerenje rezultata. U tom bi postupku trebalo uspostaviti bliske i dosljedne poveznice s planom za razdoblje nakon 2015. i novim okvirom za rezultate razvoja i međunarodne suradnje EU-a. Vijeće naglašava da na rodna pitanja mora biti stavljen veći naglasak u sklopu Okvira za rezultate EU-a i poziva Komisiju da izvješćuje s obzirom na čimbenike iskazane po spolu i dobi.
25. Vijeće poziva na unaprijeđeni pristup koji je više strateški orijentiran, temelji se na ljudskim pravima i sadrži ključne transformacijske prioritete za rješavanje problema neravnopravnosti spolova, uklanjanje postojećih raskoraka u području ravnopravnosti spolova, jačanje položaja svih žena i djevojčica te potpuno ostvarenje njihovih temeljnih sloboda i ljudskih prava. Vijeće sa zanimanjem očekuje ambiciozan i snažan plan koji će uslijediti nakon postojećeg Akcijskog plana za ravnopravnost spolova i obuhvatiti razdoblje od 2016. do 2020. Vijeće ističe da treba graditi na napretku ostvarenom u sklopu postojećeg Akcijskog plana za ravnopravnost spolova te, zadržavši njegov trokraki pristup, u praksi primijeniti stečena iskustva, u potpunosti ukloniti preostale nedostatke i izazove te se usredotočiti na rezultate. Vijeće poziva Komisiju da se pobrine da se planom koji će uslijediti nakon postojećeg Akcijskog plana za ravnopravnost spolova odražavaju sva vanjska djelovanja EU-a. Vijeće pozdravlja i dodatno potiče uključiv pristup za koji su se odlučili EU i njegove države članice i sa zanimanjem očekuje ishode rada radne skupine u sklopu pripreme novog Akcijskog plana za ravnopravnost spolova.

26. Vijeće poziva Komisiju da osigura dostatne financijske i ljudske resurse za potpuno ispunjenje obveza EU-a u području prava žena, ravnopravnosti spolova i jačanja položaja žena i djevojčica. Nadalje, Vijeće ponavlja potrebu za transformacijom institucijske kulture, jačanjem političkog vodstva i povećanjem kapaciteta, koordinacije, usklađenosti, komplementarnosti i odgovornosti kako bi EU i njegove države članice služili kao primjer.
-